

คุณภาพชีวิตผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี (QUALITY OF LIFE OF DIABETES MELLITUS PATIENTS IN CHOMBUNG CROWN PRINCE HOSPITAL, RATCHABURI PROVINCE, THAILAND)

สถานันท์ หงษ์สวัสดิ์ 4836563 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุธี อยู่สถาพร D.en D.(Hons.-Rigime 1984), ปิยธิดา ตรีเดช ศ.ค., พิระ ศรีกรศรีนิจิตร วท.ม.(ชีวสถิติ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยโรคเบาหวาน และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประวัติการเจ็บป่วย การสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการในคลินิกเบาหวานของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 280 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบลอจิสติก

ผลการวิจัย พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านร่างกายอยู่ในระดับดี ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยโรคเบาหวาน คือ การสนับสนุนทางสังคม ภาวะแทรกซ้อนและความพิการจาก โรคเบาหวาน จำนวนครั้งของการนอนรักษาในโรงพยาบาล การมารับบริการตามนัด ความต้องการได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมของคลินิกเบาหวาน แต่เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรกวนในการศึกษาทั้งหมด โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบลอจิสติก พบว่า สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเบาหวาน คือ การสนับสนุนทางสังคม ความต้องการได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัว การมารับบริการตามนัด และจำนวนครั้งของการนอนรักษาในโรงพยาบาล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ การพัฒนาระบบบริการของคลินิกเบาหวาน วางแผนจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับญาติ เพื่อช่วยป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนและป้องกันการกลับนอนโรงพยาบาลซ้ำด้วยภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน พัฒนาหน่วยบริการปฐมภูมิให้สามารถดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยเบาหวานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ การสนับสนุนทางสังคม/ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน

QUALITY OF LIFE OF DIABETES MELLITUS PATIENTS IN CHOMBUNG CROWN PRINCE HOSPITAL, RATCHABURI PROVINCE, THAILAND**SALAKANANT HONGSAWAT 4836563 PPH/M****M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION****THESIS ADVISORS: SUTHEE U-SATHAPORN D.enD.(Hons.-Rigime 1984), PIYATHIDA TRIDECH, Dr.P.H., PEERA KRUGKRUNJIT M.Sc.(Bios.)****ABSTRACT**

The objective of the study was to asses Quality of Life of diabetes mellitus patients, to examine the relationship between factors of demographics, history of illness, social support and Quality of Life of diabetes mellitus patients. The sample was composed of 280 patients who followed up in the Diabetes Clinic at Chombung Crown Prince Hospital, Ratchaburi Province, Thailand. Random sample size was selected by Systemic Random Sampling. The instrument for data collection was a questionnaire. Statistical techniques implemented, included percentage, arithmatic means, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, X²-test and Logistic Regression.

Most diabetes mellitus patients' overall Quality of Life was at a moderate level. Physical domain was at a good level, but psychological domain, social relationships domain and environment domain were at a moderate level. Overall and domain of social support were at a good level. Factors related to Quality of Life of diabetes mellitus patients were: social support, complications and deformation of diabetes mellitus, regular follow ups, reception of family care and help, re-admittance count, and participation in a Diabetes Clinic. Multiple logistic regression analysis indicated that after adjusting for all other variables in the model, the four variables significantly related to Quality of Life of diabetes mellitus patients were: social support, regular follow ups, reception of family care and help, and re-admittance count.

The suggestion of this study is development of health services of the Diabetes Clinic. There should be development of a patients' discharge plan with the family in order to prevent complications and subsequent re-admittance. Development of the primary care unit can decrease direct costs and indirect costs of patients. Encouragement and support of the participation of the family and community in taking care of diabetes mellitus patients will ultimately improve patents' quality of life

**KEY WORDS: QUALITY OF LIFE / SOCIAL SUPPORT /
DIABETES MELLITUS PATIENTS**

117 pp.